

Szerkesztői iroda:
Nagyenyeden
A KIADÓHIVATALBAN
hová
lap szellemi részét illető
közlemények küldendők

Kiadóhivatal:
Wokál János könyvkereskedése
hová
az előfizetések és hirdetések
bérmentesen küldendők.
Ké. iratok nem adtnak vissza.

KÖZÉRDEK

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy
vidékre postán küldve
egész évre 4 frt.
félre 2 frt.
negyedévre 1 frt.

Hirdetmények díja.
3 hasábos petit sorért, vagy
ennek helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön 30 kr.
Nyilttér sora 13 kr.

Néhány szó iparos osztályunk érdekében.

Tornyai Károlytól.
(Folytatás.)

A második főhiba felemlítésénél rendszeres iskoláztatást emeltem ki, mely egyedül esz-közölheti azt, hogy az iparos tanuló mind szellem, mind gyakorlati kiképzésén eredményes munkálkodhassanak az arra hivatott tanerők. Hogy állunk az iparos tanoncok iskoláztatásánál, illetve iskolalátogatásánál illetőleg városunkban? Ha a mulasztási naplóval kezembem bizonyíthatnák a közönség előtt, csodálkoznék a t. olvasó, midőn még olyasféle is előfordulhat, hogy az iparos tanuló az egész esztendőben megtartandó órák három negyed részét elmulasztja, hozzája pedig elmulasztja úgy, hogy mestere maga is csodálkozik! Nemde furcsa világot vet az ilyesféle iparos tanulóink ellenőrzésére! De ne higyük korántsem, hogy ez kivételes eset. Az az egyenes szavu, kiméletlen statisztika sok hasonló esetet mutathat ki a közönségnek. Hogy ily szomorú állapotok fentartása, ily törvényellenes eljárások büntetlen elnézése mellett csak tréfának, merész bár, de mégis csak játéknak látszik az iparos iskola működése, az iparos osztály ifjúságának színleges kiképzése, — ki ne látna be ha csak némi érdeklődéssel is bír a szent ügy iránt?

Nem tudom, hivatott vagyok-e mindezek elmondására, vagy sem; sokan talán kétségbe vonják. Tehetik? De azt soha sem fogják kétségbe vonhatni, hogy önzetlenül s minden mellékérdek nélkül egyedül csak szegény iparos ifjúságunk érdekében mondom el azt, mit esztendőnkön keresztül általánosságban az iparos növendékek közt tapasztaltam, vagy jobban mondva, iparos osztályának anyagi és szellemi helyzetét tekintve észleltem. Pályám olyan, hogy természetesen már esztendőnkön keresztül előszeretettel foglalkoztam a sok tekintetben lenézett iparos osztállyal is, érdeklődtem iránta azon mértékben, a mint mindinkább a közélet közepébe vetett szociális kérdés foglalkoztatta nem csak az egyeseket,

hanem a társadalmat, s a mint inkább és inkább jutottam arra a szilárd meggyőződésre, hogy az iparos osztály kebeléből előnyomuló hamis szocialistikus nézetek, eszmék, elvek mérgezik el a dolgot s teszik végzetessé saját maguk lételeire nézve a sokkal nagyobb felfüggetléssel rendelkező, nagyobb tereket lefoglaló pénzhatalmakkal szemben.

Azt mondják Enyed a világ közepe. Én még azt mondom, hogy két évi itt létem alatt sok olyasfélét tapasztaltam, mely arról győzött meg, hogy Enyed, ha nem is épen a világ közepe, de mégis sok olyan jó törekvésnek, sok olyan jó eszme megvalósításának lehetne központja, mely mind tudomány, mind kereskedelem, ipar és művészet tekintetében messze vinné jó hírét, ha mindig szem előtt tartatnának Salustius igaz szavai: „concordia parvae res crescunt.” Mert ki merné állítani azt, hogy városunkban nincs elég erő, nincs elég anyag, nincs elég tér kiható, áldásos működésre?!

Visszatérve az észlelt hibák harmadikára, melyet legnagyobbnak tartok, legyen szabad egy kissé a régi időkre is reflektálni.

A régi jó időkben, a mikor az iparos osztály — bármely felekezethez tartozott legyen is, — még át volt hatva a kereszténység, a ki nem kürtölt s még is gyakorlott, valódi arany humanizmus szellemétől, a mester az iparos tanuló személyével átvette egyszersmind a szülői jogokat s köteleket is. Kötelessége volt úgy tartani azt az inast, mint saját gyermekét, azt hűségesen s lelkiismeretesen kiképezetnie s oktatni mindazokban, mik az illető iparágakhoz szükségesek voltak. Az ezekben közömbös, felváltalt kötelességeiben hanyag mestert megbüntették, sőt megtették vele azt, hogy saját költségeire más mesterhez adták a tanoncot kiképeztetés végett.

Ma hogy megváltozott a dolog! Aránylag a legkevesebb mester tartja éslátja el tanoncát úgy, hogy ez családjához tartozónak látszanék. A legritkább mesterember törődik inasával annyira, hogy ennek kellő nevelését, kiképzését, biztosított-

nak lehetne mondani. Hány mester van olyan, ki a három vagy négy évre megállapított tanulási időt oly időnek venné, mely a felfogadott tanonccé, s a mely alatt ez ugyancsak alkalmas nyer, hogy jövő hivatására neveltesék, választott iparágában lehetőleg kiképeztesék?

Hány mester van olyan, ki nemcsak az inasgyerek iparágában szükséges, s kellő kiképeztetéséről, hanem annak egyszersmind nélkülözhetlen vallásrökölési neveléséről is kellő s lelkiismeretes módon gondoskodni? Akárhány mester szemében, — sajnos, de igaz — nem egyéb az a szegény iparos tanuló, mintegy közönséges: „munkaerő,” melyet véleményük szerint ki kell s lehet is kiaknázni, a mennyire csak telik, üzletük, mesterségük, vagy esetleg kis mező s egyéb gazgaságuk javára, szóval: nyereszkedési vágyuk kielégítésére. Nem azért vesznek műhelyeikbe 2—3—4 tanuló, mert lehetőségükben vagy szándékukban van azok helyes ügyes kiképeztetése, nem, hanem mivel nagyobb műhelyekben, nagyobb háztartásban több szolgálatkész egyénnek is kell lenni; milyen előny pedig az, ha az egyik inas a legénynek szolgál, a másik a gyermekek-re vigyáz, a harmadik a bölesőt ringatja, míg a maistrerné ténsasszony másutt foglalkoztatódik stb. Tudok esetet, hogy egy műhelyben egy szál legény mellett 13 inas dolgozott, máskor 6 és 8 inas hol legénynyel, hol a nélkül. Ez nagyobb városokban gyakori. A mostani szabad ipar megengedi. De tudok Enyeden, ezen kis városunkban is eseteket, hogy 3—4 inas dolgozgat egy-egy mesternél s nincs a műhelyben egy szál legény sem. Hogy ily viszonyok mellett derék, ügyes, iparát értő legény vagy mester lesz-e valaha az iparos tanoncból? — tagadom. Hát még hogy szolgálják ki az ilyen műhelyekben a közönséget, milyen termékek kerülnek ki ezekből? Csuda azután, ha a kisiparosok manap annyira viszik s oly helyzetbe jutnak, hogy legtöbbször csak „ócska munka,” mint szoktak nevezni, helyreigazításával kell, hogy tengődjenek.

TÁRCZA.

A csengő kut.

— Bánáti rege. —

Meleg augusztusi nap volt. A család délibáb a távoli tanyákat toronymagasságra emelte fel, aljait vízengerbe burkolta, magas, sudar fákkal szegélyezte a dűlőutakat, a határ-ésőt óriási lovasnak tüntette fel, mint a ki ostromolni akarná az ő szeszélyes vízengerbe burkolt tanyáit, rövidnyelű karikásostorával.

A nap forró sugarai már-már elviselhetetlenek voltak, míg estefelé a nyugati szél föl nem frissítette a levegőt. A nap is aláhanyatlott a róna tengerébe, sugarai ezer meg ezer küllő fényt vetettek vissza az égboltozat azurjára. Majd előtűntek a fénylő csillagok az ég menyézetén, elesenededett a puszta zaj, csak a „cselló” meg „hojsz” terelgető hangjai hallatszottak egy egy elkésett béresnek, az is sietve vágyott haza a tanyára: családja körébe...

Magam voltam... Egyedül kün a pusztán, a réten. Illatos széna-kazal aljában szürömön heverészttem, vartam a jótékony álmom eljövését. Fáradt voltam, testben és lélekben egyaránt. Háts lovam szabadon legelészett a harmatos fűben. Néha egész közel jött hozzám az okos állat, mintha mondani akarta volna: „Aludj gazdám örködni fogok én!”

Betakaróztam szürömbe és elszenderegtem. Félég ébren, félég álmodva, harang szót hallottam. Olyan különös hang volt ez! Némelykor úgy tetszett, mintha messze, távol túl a Tiszáról jönne a hang, — másik perében egész közélről hallottam tompa, szakadozott akkordjait.

Mi lehet ez? Talpra ugrottam és körülnéztem a rónaságon.

Minden csendes volt, lovam a közélben legelészett. Föl s alá jártam a rónaságon, nem tudtam aludni tovább, pedig még messze volt a hajnal, a göncöl szekereknek rudja magasan állott még.

Egyszerre lódobogást hallottam a pusztában, háts lovam felvetette fejét s vihogva nyertett. Ismerősét sejtette.

A pusztá ködjéből (a pusztának nyáron is van ködje) egy lovas alk tűnt ki, az én öreg csőszöm, a Zámbori Andrásé.

Pár perc múlva egész közélbe ért. Megszólítottam.

„Nó, öreg! mi ujság a határban?”
„Nincs semmi nevezetes kérem alásan!” mondá az öreg s jó estét kívánva, leszállott a lováról. „Tudtam, hogy nem alszik a tiszt ur” mondá tovább, „azért jöttem ki a rétre, nem is csodálom egy cseppet sem; — nem lehet harangszó mellett aludni.”

Bámulva néztem fel az öregre. Magas, napbarnított alak volt. A hatvanas évek nyomhatták vállait, de ez nem igen látszott meg rajta. Könnyedén ugrott le a nyeregéből, a kantárszárát lova nyakába vetette, aztán leült a széna-kazal tövébe s kért üljek le melléje. hadd mondja el nekem a „Csengő kut” regéjét.

... „Közél kétszáz évvel ezelőtt” — szólott az öreg csősz — „a Bánát török uralom alatt volt. Természetes útja volt e hely a török hadaknak, úgyannyira, hogy az ittenlakó magyarság végre teljesen kipusztult. Csak egy magyar uraság dacolt hatalmával a töröknek s ez Bacsary Simon volt.

Ott, hol most a „Csonka-halom” fekszik, állott Bacsary Simonnak ősi kastélya.

Nagy urasági kastély volt, a mostani Török-Béga által nagyon megvolt védve a török hadak hirtelen megtámadásaitól.

Több ostromot állott ki sikerrel; de már csak napok kérdése volt, hogy meddig lesz még a Bacsary Simon tulajdona.

Bacsary éppen portyázni járt le egész a Tiszáig, egy erős lovas osztállyal, melynek alhadnagya Kozsly Pal volt. Itt értesültek arról, hogy a törökök már a napokban, Ali bey vezérlete alatt, végesapást akarnak adni a „Csonka halom” kastélyának, melyet ha bevettek akkor, az egész Bánát meghódolt nekik.

Bacsary gyorsan visszafordult lovas csapatjának egy részével, hogy a kastélyt s családját megvédhesse; alhadnagya Kozsly Pal utóvédnek maradt, hogy a török lovasságot ideig-óráig tartóztassa fel, a míg „Csonka-halom” kastélyt kissé védhető karba hozza Bacsary Simon.

Azonban Kozsly Pal rosszul számított. Ali bey sok és jó török lovassal jött és dacára Kozsly és huszárjai minden vitézségének úgy szétverte őket, hogy feles-számmal is alig menekültek át a Tiszán.

Midőn Kozsly a „Csonka-halmi” kastélyhoz ért, ott még szomorubb dolgokat látott. Addig míg ők a Tisza mentén portyáztak a honn maradt rész cselédség — a törökök közeledésének hírére — felgyújtotta a kastélyt és a melléképületeket. Romban volt ott minden, csak a kis kápolna tornya maradt meg, benne a haranggal, esodálatos véletlenül, mintegy jelezve a hit allandóságát.

Egyik hű cselédnek (bizonyosan udvari cseléd volt, szötte közbe az öreg) sikerült a Bacsary családját meg-

Ily tapasztalatok után nem is csudálkozhatunk, ha az iparos tanoncok felfogásában nem épen válogatósak mesterembereink, ha annak iskolázatásával szemben nemcsak közömbös, de sokszor ellenséges magatartást tanúsítanak, iparos iskoláink ennek folytán, pedig csak „pictus masculus” képen fungálnak.

Hiszen ilyformán a szegény iparos tanonc személye, iparágának tudása, jövője csak mellékes valami; már t. n. sok iparos mester szemében, kiknek még homályos ideájuk sincsen, hogy mi mindennek van kitéve az a szegény, általuk elhanyagolt, náluk elcsenevészett fiatal ember, ha kikerül a nagy világba, mily alkalmas, labdaszerű eszköz egyes, az általános rend ellen törő gonosz bujtatók kezében, embertelenül felhasználott közeg anarchisztikus elvek s törekvések terjesztésére, a társadalom megmértelvezésére. A törvényszékek statisztikája mutatja, hogy ilyen iparukhoz nem értő és ennél fogva bukott, elzüllött egyénekből verődik össze azon elégedetlenek nagytömege, mely a mindennapi kenyér megkeresése végett fűhöz-fához kap, rövid időre, mindenféle munkára vállalkozik de bele is ártja magát minden rendetlenségbe s képezi az emberiségnek azon salakját, mely önkénytelenül kiválik a társadalomból, lesz hasznavehetetlenné, káros hatásúvá, veszedelmessé.

Hány politikusi eszmadia, hány nagy szájjal beszélő szabó, mészáros vagy más iparos ember nevelődött kellő oktatás és becsületes ipari kiképzés hiányával nem ügyes mesterembernek, hanem miután az emberi aljasság, hiábavalóság minden rétegein átszűrődött: Strajk-vezérnek! Nemeset, szépet, erkölcsöt nem látott inas korában, tehát nem is gyakorolhatta ezt legény korában; a mit hallott, az csak ártott emberségének, növelte elégedetlenségét, rossznak pedig jó vége nem lehet! Kivételekre hivatkozni ez esetben annyi volna, mint a fehér hollók gyakoriságáról a kétkedők előtt meggyőző érveket hozni fel. Tiszteletre méltó, becsülést érdemlő, keresztény szellemtől áthatott iparossá semmiféle mester sem képezheti, nevelheti tanoncát, ha előbb ő maga nem ismeri, nem méltányolja az ily nevelés értékét, előnyeit; ha először ő maga nem tiszteli a törvényt, az engedelmisséget, mint polgári erényt, nem gyakorolja ezt, s nem bír ama szükséges sajátságokkal, melyeket ügyességnek, becsületességnek, megbízhatóságnak, előzékenységnek mond a világ s melyeket megkíván mindenféle iparüzlet vezetőjében.

Iparos ifjuságunk ritkán csaló hőmérője ama

menteni és csak erre a hirre lélekzett fel könnyebben Kozslay Pál.

A szép Bacsary Örsze és Kozslay Pál jegyesek voltak; ki is volt tűzve az esküvőjük. ... Amde ők nem érték azt meg.

Ali bey jött nagy lovas csapatjával feltartóztatlanul és még azon éjjel megtámadta a „Csonka halom” maroknyi magyarságát. Bettenetes, elszánt küzdelem vette kezdetét. Az öreg Bacsary Simon sok jó vitézzel elhullott már, Kozslay Pál menyasszonyát megcsókolta és egy éles tőrrel szíven szúrta, hogy élve ne kerüljön a török kezébe.

Aztán, mint felbőszült tigris rontott a törökre, a még fennmaradt kevés-számú lovas bajtárossal, a kik vele együtt mind egy smálig vitézzel hullottak el.

A harc alatt folytonosan zugott a kápolna harangja nem huzta azt senki, mégis folyton zugott.

A törököket labonás felelem szállotta meg... a jó magyar vitézeket egy közös sirba temették el, a mely mai napig is „Csonka halom” név alatt ismeretes.

A harangot a legközelebbi kutha dobták a törökök, azon jelmondással, hogy „akkor szólaljon meg újból, mikor ismét magyar lesz a Bánát!”

Hallotta uram ugyebár a harangszót az éjjel, én már gyermekkorom óta hallom minden éjjel, hiszen a magyaraké a Bánát... szölgött az öreg eszós.

Ha utam a „Csengő-kut” mellett visz el, mindig eszembe jut eme néprege és fájó szívvel gondolok a szegény szép Bacsary Örszére...

Székelyhídi Viktor.

szellemnek, mely mester ura házában, családjában, műhelyében uralkodik. E hőmérő ez időszert pedig akármerre járunk, erkölcsi tekintetben is a legrosszabb időjárást mutatja. Bizonyosság erre az, hogy ez ügy megfigyelői a magas és legmagasabb körökben keresztény szellemben vezetett inasgyűlések felállítását hozták javaslatba Magyarországon is. Mert hiába, mondjon bár az önmagát imádó, a gyakorlati életben be nem való ál-liberalizmus bármit, a nevelést elvალasztani a vallástól, avagy jobban mondva: nevelni a vallás kizárásával, semmibevételével, oly eljárás, melyet végeredményében nem csak az egyes, hanem az egész társadalom szokott meg-sinlenni.

A vallásos iparos inas mindég alázatosabb, készségesebb, előzékenyebb, szófogadóbb és lelkiismeretesebb a vallástalannál. Azért már saját maga érdekében az volna az iparos mester helyes eljárása, ha tanoncát szigorúan reá szorítaná, hogy felekezeti szerinti a legpontosabban tegyen eleget vallási kötelességeinek. Ne pedig akadályozza meg azt a szegény fiatal lelket még vasárnapi keresztény kötelmeinek teljesítésében is az által, hogy ott fogja a műhelyben, vagy a konyhában, vagy más elfoglaltságban reggeltől estig, vagy pedig szabadlábba bocsátva, mit sem törődik inasa hollétével, társaságával stb. és így legtöbb esetben őt éri a felelősség, hogy ha erkölcsi érzetének még utolsó cseppjét is kitépik, romlott pajtások, erkölcstelen iparos legények rossz példája után indult tanoncának fiatal lelkéből.

Volt alkalom közelebről megfigyelni ily magukra hagyott iparos tanulók szavait, tetteit, magukviselését az utcán, az iskolában stb. s tudnék beszélni, ha a közönség iránt köteles tisztelet az e tekintetbeni nyíltságot meg nem tiltaná.

(Folyt. köv.)

Az alsófehérmegyei orvos-gyógyszerész egyesület vizaknai kirándulása.

Megyei egyesületünk július szeptember negyedik szakkülését az alapszabályok értelmében a megye más más helyén köteles megtartani.

Igy történt, hogy 1892-ben Marosujvárt a folyó évben pedig Vizaknán tartatott meg a szakkülés, az októberi közgyűlés határozata alapján.

Dr. Magyar Károly együleti elnök vezetése alatt július 3-án dr. Winkler, dr. Mátyás és Papp János gyógyszerész indultak a reggeli vonattal Vizaknára, hol az érkezésnél a város intelligenciájának színe-java várta és fogadta az érkezőket igazi magyar szíveséggel és vendégszeretettel. A vendéglátó házigazdák Gajzágó Tivadár járásbíró, Timár Károly birtokos, Kronberg Gyula gyógyszerész és Pasku János kereskedő voltak, kik 2—3 vendégre számítottak ugyan, az együleti elnökhöz érkezett bejelentések alapján, de főleg az orvosoknál könnyen bekövetkezett akadályok miatt kénytelenek voltak szíveséggüket egy vendégre halmozni, mert csak a járásbíró volt azon szerencsés helyzetben, hogy az elnökön kívül annak leánykáját a kis Jolánt is megvendégelhette.

Az ebéd végeztével fél 4 órakor a gyógyfürdő szép társalgó termében tartatott meg a szakkülés a vizaknai értelmiség szép részvéte mellett, ott volt megénk tisztelt jegyzője Gáspár János is, ki Vizaknán tartózkodásából épen csak annyi időt tölthetett velünk, míg a szakkülés lefolyt.

A vizaknai ivóforrás kristálytisza vizét az ülés előtt izeltük. Sósizű és Fabinyi Rudolf egyetemi tanárnak 1889. évi elemzése szerint 1 liter vízben 5 gramm honyhasót (fél százalék) és 30 köbcentiméter szabad szénsavat tartalmaz.

A társalgó terem (Cursalon), melyben a gyűlés tartatott elegáns helyiség, minden oldalra tekintő nagy ablakkal, honnan a kilátás festői. Eszakra közvetlen közelben fekszenek a fürdőtavak 10,000 négyszögméter területtel, T alakú molokai három tóra osztva és szépen befoglalva; óriási fákkal és árnyas sétatánnyal a háttérben fekvő vöröstó partján. Nyugat és dél felől hegyoldalon fekszenek amfiteatrumszerűleg a fák körül, barátságosan kitekintve Vizakna város la-

kóháza. Kelet felé szintén hegy emelkedik, melynek oldalán fiatal ültetvények, egy rácszott szőlő (Bellevue) a tó parton, tekintenek le barátságosan a gyógyteremre, távolabb a vasútvonal.

Dr. Magyar elnök a gyűlést megnyitó beszédében megköszöni Vizakna lelkes közönségének a szíves fogadást és az egyület gyűlése iránti élénk érdeklődését és felhívja Kremniczky Amand bányanagyot a fürdő történetének ismeretetésére.

A bányanagy megköszönvén a kincstár nevében az egyület látogatását és érdeklődését Vizakna iránt beható tanulmány alapján ismerteti szabad előadásban a fürdő történetét, bemutatva az alsó fürdőtelep alaprajzát is.

Előadásának kivonata ez:

A rómaiak a földszinén nyílt bányákban termelték a sót és ezen mivelési mód lehetetlenné tette a nagyobb mélységbe való lehatolást.

Ezen bányákból keletkeztek a vizaknai fürdők, nevezetesen az alsó fürdőtelep a vörös és zöld tavakkal, közvetlen egymás mellett és a felső fürdő (Tököli tó) 100 méter magasságban és 1000 m. távolságban az alsó tótól északra.

Nádordy kincstári alelnök 1835-ben a vöröstó létesítette az első fürdőt. Vizakna lelkes orvosa középajtai Kosa Mózes, ki a vizaknai fürdőről művet is írt 1841—44. között kivivta a gyógyfürdői jellegét és fátározott a vöröstó partján diszljó nagy fák ültetésével a fürdő szépítése körül. Már ekkor 8 fürdőszoba épült.

1855-ben Schnell Péter brassói gyógyszerész elemezte a tavak vizét, e szerint tartalmaz 100 részben: A Tököli tó 15 konyhasót, 0-170 jodnatrumot; Zöld tó 7 konyhasót, 0-025 jodnatrumot; Vörös tó 5 konyhasót, 0.008 jodnatrumot.

1852-ben Schwarzenberg herceg katonai erővel planiroztatta a fürdők környékét.

1859-ben épült a melegfürdő, a vadászati engedélyek és biliárd pénzekből.

1861-ben Timár Károly polgármester a vizaknai nők vetélkedő részvétele mellett virággyakkal látta el a fürdő környékét és folytatta a be-fásítást.

1880. óta pedig a kormány részéről is élénk érdeklődés mutatkozott a fürdő iránt.

Szakértekezlet hivatott össze és ennek tanácsára létesített 17,420 frt költséggel a partvédelem, vetkező kabinok és gyógycsarnok.

A parti mnkálatok közben fedeztetett fel 1888-ban az ivó forrás, melynek vizét Fabinyi 1889-ben elemezte és fél százalék konyhasót talált benne.

A fürdő tavak alapja tölsér alaku és az alsó tók legnagyobb mélysége 30—35 méter, a felső tóé 38 m., a part széleken a víz csekély mélységű és jól lábolható.

Az alsó tavak hőmérséke 20—22° C., de egy helyen — a bányanagy közlése szerint — a viz néha oly meleg, hogy 60° C fokú belső forrásra enged következtetni, mely kérdés azonban bővebb tanulmányt igényel.

1892-ben a tavak vizéből a földművelési miniszterium, melynek kezelése alá osztatott be a gyógyfürdő telep, elemzésre valót vétetett. E miniszteriumnak a vidéken nagy erdőterületek és földbirtokok állanak rendelkezésére és a fürdőhöz több hold sétatánnyá alakítandó területet csatolt s általában a fürdő felkarolása annál inkább várható, mert 3000 frt bérletet hajt, a mi igen jó százaléka az eddig beruházott tőkének.

Elnök megköszönvén a szakkülés nevében a bányanagynak előadását, a szakkülés kívánatosnak jelezte, hogy az új vegyelemzések mielőbb közzététetnének, mert csak a természeti viszonyok tüzetes ismerete képezheti az alapot, mely a gyógyjavallatok és fürdőmunkálatokra nézve mérvadó.

(Folyt. köv.)

Vegyes hírek.

Lapunk t. előfizetőit és hátrálékosait felkérjük az előfizetések szíves megújítására.

Lapunk szerkesztője 4 heti időtartamra üdülés céljából Felső-Magyarországra utazott.

Eljegyzés. Dr. Bikfalvi Károly a marosujvári sóbányahivatali főorvos, közelebről tartotta eljegyzését Bömer Margit kisasszonnyal.

A leányiskola új épülete épül rohamosan s bár a gyakori esőzés meg-meg szakítja a munkát, augusztus elejére már fedél alatt lesz.

Dr. Teutsch Dániel György az erdélyi ágostai hitvallású szászok püspöke f. hó 2-án 76 éves korában Nagy-Szebenben meghalt. Temetése e hó 5-én d. u. 4

órákor
mellett
lemény

lisát m
zonség
a fátad

ügyi ta
lovag a
lentést
szágbau
után a
behureo
vigyázat
árak és

is nagy
mutat a
párthoz
hogy a
tasát ne
hogy az
vállal a
hire jar
gek a m

lemig t
lemmel

(Kitűnő
stb) Kor
hirneves
Ragusa
dus, Bey
il-n át
sével vis
a 24 na
jes ellát
Jelentke
augusztu
bővebb
vasutak
Bécs: C
irodák.

El

és legelt
Az új év
lenzék“re
vékenysé
csupán a
lyet edd
annyi lel
radunk.
getlenül
kánkban
támogatá
előfizetés
évre 4 fr
a mellék
hivatalán

K

Erdé

használat
vart, 189
a sétatere
ministeriu
sági egye

Kül

latosan, v
tatik. Cél
tása s a
ivar külö
minél töb
előállítás
u. n. kapo
vak pályáz
mányból a
részére:
Kettős fog
díj: 100 f
— 156 cm
tas lovak
Második d
hátas lova
díj: 200 f
50 frank.

órakor mezt végbe rendkívül nagy közönség részvétele mellett. E nevezetes tudósról szóló terjedelmesebb közleményünk tárgyhalmaza miatt, a következő számra maradt.

— **A n.-enyedi tüzoltó egyesület zenekara** júliusát ma (9-én) fogja megtartani. A kedvező idő s a közönség érdeklődése előre is a legjobb sikerrel biztosítja a fáradhatlan rendezőséget.

— **A kolera ellen.** Az osztrák legfőbb egészségügyi tanács e hó elsején ülést tartott, amelyen Kusy dr. lovag a belügyminisztérium egészségügyi felügyelője jelentést tett a Dél-Franciaországban, az ázsiai Törökországban pusztító kolera járványáról. Beható tanácskozás után a tanács tagja elhatározta, hogy: bár a kolera behurcolásának veszedelem egyelőre nem fenyeget, — elővigyázatból el kell rendelni a járványos vidékekről jövő áruk és személyek megfigyelését.

— **A nagyszabeni oláhgyűlés** amely már jóelőre is nagy port vert fel, nem lesz megtartva, legalább arra mutat a nagyszabeni polgármesternek az oláh nemzetiparhoz küldött értesítése, melynek határozott értelme az, hogy a július 9-ére egybehívott román értekezlet megtartását nem engedélyezi. A betiltás abból az okból történt, hogy az értekezlet ki akarta jelenteni, hogy szolidaritást vállal a híressé vált memorandumban foglaltakkal s mert híre járt, hogy az értekezletre Romániából érkező vendégek a magyar állam ellen izgatni akarnak.

— **Elite társas utazás a Keletre — Jeruzsálemig** f. é. szeptember hó 3-án egy legnagyobb kényelemmel és eleganciával berendezett külön gyorshajón. (Künnő konyha, villanyos világítás, fürdők, tornaszerek stb) Korlátolt részvétel. Menetközött szakbéli felolvasások hírneves orientalisták által. Utirány: Fiume (Abbazia), Ragusa Athau (Piräus) Konstantinápoly, Smyrna, Rhodus, Beyrut, Jaffa, Jerusalem, Betlehem, Port Said, Ismailá-n at Cairóba, innét Alexandria, Catania, Corfu érintésével vissza Fiumeig. Menettartam 40 nap, beleszámítva a 24 napra terjedő tartózkodás időket. Részvételi díj (teljes ellátással) I. osztály 600 forint, II. osztály 450 forint. Jelentkezések 150 frt biztosíték beküldése mellett f. é. augusztus hó 1-ig intézendők az alulirt irodákhoz, a hol bővebb program is ingyen kapható. A magy. kir. államvasutak városi menetjegyjelvénye. Budapest: Hungaria szálló, Bécs: Grand Hotel, Kärnthnering és az összes vidéki irodák.

Irodalom.

Előfizetési felhívás, az erdélyi részek legnagyobb és legelterjedtebb politikai napilapjára: az „Ellenzék”-re. Az új évnegyed közeledtével előfizetést nyitunk az „Ellenzék”-re. Lapunk politikai irányának és társadalmi tevékenységének felsorolásával nem untatjuk olvasóinkat, csupán annyit jelentünk ki, hogy ahoz a multhoz, melyet eddig követtünk s amelyben minket előfizetőink annyi lelkesedéssel támogattak, — ezután is hűvek maradunk. Hazánkat, nemzetünket híven, őszintén és függetlenül szolgáljuk. Kérjük olvasóinkat, hogy terhes munkánkban legyenek segítségünkre, mert csak a közönség támogatása biztosítja törekvéseink sikerét. Az „Ellenzék” előfizetési ára: Egy évre 16 frt. Félévre 8 frt. Negyedévre 4 frt. Egy óra 1 frt 50 kr. Az előfizetési pénzek a mellékelt utalványok Kolozsvárra, az „Ellenzék” kiadóhivatalának küldendők. Az „Ellenzék” kiadóhivatala.

Közgazdaság.

Erdélyrészi tizenegyedik tenyészkiállítás

használati lóvásárral és díjazással összekötve — Kolozsvárt, 1893. augusztus hó 31-ig, szeptember 1, 2 és 3-án a sétateren — a nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. ministerium támogatásával — rendezti az erdélyi gazdasági egyesület állatkiállítási és állattenyésztési szakosztálya. (Folytatás.)

Külön pályázat. A tenyészállat kiállítással kapcsolatosan, vásárral összekötött, használati-ló díjazás is tartatik. Cél: A használati lovak értékesítésének előmozdítása s a jobb anyagának, a használatra való tekintettel, iver különbség nélküli díjazása által, serkentőleg hatni minél több, a különböző szükségleteknek megfelelő jó lo előállítására. Ezen díjakra csak a régi Erdélyben (a volt u. n. kapcsolatos részeket is ideértve) született és nevelt lovak pályázhatnak és nyerhetnek jutalmat. Állami adományból a következő díjak osztatnak ki: Négyes fogatok részére: Első díj: 500 frank. Második díj: 200 frank. Kettős fogatok részére: Első díj: 300 frank. Második díj: 100 frank. Befogott kis hámos lovak részére: (150—156 cm. magassággal.) Egy díj: 100 frank. Nagy hámos lovak részére: (164 cm. felüli) Első díj: 250 frank. Második díj: 150 frank. Harmadik díj: 50 frank. Kis hámos lovak részére: (150—164 cm. magassággal) Első díj: 200 frank. Második díj: 100 frank. Harmadik díj: 50 frank. Igás fogatok részére (kisbírtokosoknak): Egy

díj: 50 frank. A fogatoknál bemutatott ló, a hámos lovak versenyénél is pályázhat, de díjat csak egyet nyerhet. A kocsis lovak kocsiában, a hámos lovak nyereg alatt mutatandók be. Ezen versenyénél a ló-osztály juryje, a lovak származásának és ivarának figyelmen kívül hagyásával csupán a használatra való tekintettel ítél. A külön pályázatra a bejelentések 1893. évi július hó 15-től augusztus hó 26-ig bezárólag fogadtatnak el. Minden bejelentett ló után, akár befogva, akár nyereg alatt mutatattik be, fizetendő a bejelentés alkalmával a kiállítási szakosztály pénztárába egy forint. A fogatok a kiállítás tartama alatt délutánonként 5—6 óráig a sétateri nagy fasoron jártatandók.

A kiállítási napirend a következő: Első nap: (Csütörtök), augusztus 35-én reggel 7 órától az összbíráló bizottság működése, a bírálat eredményének kifüggesztése; délután 4—7 óráig zene, 5—6 óráig fogatok jártatása. Belépti díj e napon 1 frt. Második nap: (Péntek), szeptember 1-én délelőtt a használati lovak bírálata; délután 4 óráig a kiállított tenyészlovak díjazása, ezt követően a használati lovak díjazása; 4—7 óráig zene. Belépti díj e napon 50 kr. Harmadik nap: (Szombat), szeptember 2-án d. e. 9 óráig az állatkiállítási és állattenyésztési szakosztály részjegytulajdonosainak közgyűlése az erdélyi gazdasági egyesület helyiségében (Belközép utca 11. szám, emelet), 10—12 óráig a díjazott állatok elővezetése; d. u. 4 órától lóvásár és lóárverés, 4—7 óráig zene. Belépti díj e napon 50 kr. Negyedik nap: (Vasárnap), szeptember 3-án d. u. 3—5 óráig a díjak ünnepélyes kiosztása, 5—6 óráig fogatok jártatása, 5—7 óráig zene. Belépti díj e napon 30 kr. Gyermekek és katonák (az őrmesterig bezárólag) a fenn említett belépti díjnak felét fizetik. Névre szóló állandó belépti jegy, mely mind a négy napon tulajdonosa által bárhányszori belépésre használható, darabonként három forintért váltható, tekintettel arra, hogy a kiállítás négy napig tart. A kiállítás megnyitását 1893. augusztus 31-én reggel 9 óráig s tart szeptember 3-án este 6 óráig és ezen időn belül naponta reggel 8 órától esti 7 óráig a látogatók részére nyitva áll. Egyszermind figyelemre méltó, hogy ezen kiállítás alatt folyik le a kolozsvári országos vásár és pedig augusztus 29-én lóvásár, 30. és 31-én baromvásár.

Hogy a rendező-bizottság a részvétel mérvéről idejekorán tájékozva legyen, a bejelentések 1893. július 15-től augusztus 5-ig bezárólag fogadtatnak el: a szükséges bejelentő iver minden kiállítani szándékozónak díjtalanul küldetnek meg. A bejelentő az iv minden rovatának pontos és hiteles kitöltésért felelősséget vállal. Különösen fontos, hogy az állat netalán eladási, vagy kikiállítási ára, számmal és betűvel legyen kiírva.

(Vége kör.)

Üzenetek a szerkesztőségéből.

L. D. Sorait a kellő időben megkaptuk. Az ígért utleirást várjuk és ha bevállik, mindenesetre szoritunk neki helyet.

R. J. Munkája nem épen tehetségtelen tollra vall, s hogy mégsem közölhetjük, annak oka az a tulerőltetett szellemeskedés, mely itt-ott valóságos banalitasokig vezetett őt. Különböztet, a választott tárgy sem valami szerencsés, földolgozása pedig épen nem az. Ne hódoljon kérjük ama divatossá vált, de maholnap magát teljesen lejáró láznak, a mely a monologirásban nyilvánul. Ritka tehetség az, a mely e téren produkálhat valamit. A magyar monologirók legjobbja, Gabányi is hátramarad a valódi monologirók, a francziák megett és általán sok kivánni valót hagy hátra e nemű munkáiban.

A szépirodalmi rovatok vezetője.

Nyilttér. *)

Á Zsigmond Ferencz ur által a „Közérdek” f. évi június 11-iki (24 számának „Közönség köréből” cz. rovatában közzétett jegyzőkönyv és nyilatkozatra adandó válaszom bevezetésekenél aljón itt elől a köztem és Zs. F. ur között felforgott becsületbeli ügynek, rövid lényeges története.

Zs. F. ur, kivel szemben mintegy 6 és fél év óta abban a szerencsés helyzetben voltam, hogy nem kellett vele szóba állanom, f. évi május 21-én többek előtt (hogy miképpen, ide nem tartozik) megsértett és rágalmazott. A sértés elkövetéséről, mivel magam akkor nem voltam jelen, csak másnap délután értesülvén, 23-án a velem illetéktelenül foglalkozó urat provokáltam. 23-tól 25-ig folytak — hosszas szünetekkel — a tárgyalások s ez utóbbi napon véget is érték.

Zs. F. ur segédei, Roth Ferencz és Kádár János urak általuk felhozott vádak alapján kétségbe vonták a párbajképességet, mire segédeim Sturm Mihály és Makaveiu Péter urak becsületbírósgot kértek.

A Zs. F. ur által közzétett könyvből meggyőződhetett a t. közönség, hogy mik voltak a vádak — s olvashatta azt is, hogy Zs. F. ur a fenforgó ügyet becsületbírósg alá bocsátani vonakodik mindaddig míg az ellenem felhozott vádak alól (nyilván valólag segédei előtt) nem tisztázom magam, tehát segédeimnek, azon indítványába, miszerint elfogulatlan férfiakból összeállított becsületbírósg döntson úgy állítólag befejezetlen ügyeim mibenlétére, mint párbajképességem fölött, sem Zs. F. ur, sem segédei bele nem egyeztek.

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Mivel ellenfelem segédei megbízójuk ez álláspontját maguk is elfogadták (mert ha nem helyeselték volna, ki kellett volna ezt segédeim előtt jelenteniök), s nem nyilvánítták ki, hogy véleményük e tekintetben megbízójukétól eltérő lett volna, segédeimnek úgy kellett eljárniök, a mint a párbajszabályok s a nálunk divó gyakorlat előírják. Nevezetesen az ügyet nem tekintették oly stádiumban levőnek, mikor a segédek egymásközt nem tudnak meggyezni s ekkor a vitás kérdés eldöntését valamely becsületügyekben általában nagy tekintélynek ismert, tapasztalt emberre kell bízniök s ennek határozatát elfogadniök, hanem az ellenfelem segédei által a könyvbent tett s általuk is aláirt kijelentések folytán ahhoz kellett tartaniök magukat, a mit tisztán láttak, hogy ellenfelem és segédei a segédeim által becsületbírósg megalakítást egyértelműleg nem akarják! Ellenfelem és segédei nem akarták kötelességüknek ismerni azt, hogy a mikor megbízójuk ellenfelem párbajképességét kétségbe vonták, ugyanakkor nekik kellett volna becsületbírósgot kérniök! S itt döl el most a kérdés, hogy kettőnk közül melyikünknek van igazsága? Kétségkívül csak egyikünknek és bizonyára annak, kinek segédei korrektil jártak el. Lásuk tehát!

Az általános érvényben és használatban levó párbajszabályok s az ezekre alapított gyakorlat szerint abban az esetben, ha a kihívott a kihívó párbajképességét felhozott vádak által tagadja, az ügyet elhatározás végett becsületbírósg elé kell terjeszteni. Tehát a kihívott segédeinek nem áll jogukban olyan inkorrekt álláspontot foglalni el, hogy becsületbírósg megalakításába csak azután hajlandók beleegyezni, ha az általuk felhozott vádak alól a kihívó előttük tisztázza magát!

Természetes, hogy, ha a becsületbírósg iránti ajánlatot a kihívott visszautasítja, vagy előle bujkál, minden további tárgyalás segédeivel megszakítandó s még természetesebb, hogy ilyen esetben az ügynek a kihívó részéről a lovagiasság szabályai szerint elintézettségéről segédei nyugodt lélekkel kiállíthatják nyilatkozatukat.

Mint hogy Zs. F. ur és segédei elkövettek a tragikai vétséget s magukat a felmerült párbajügyben lehetlenekké tették, segédeim részemre kiállították nyilatkozatukat, hogy „mint V. L. ur megbízottjai, érdekében kinyilatkoztatjuk, miszerint a közte és Zs. F. ur között felmerült becsületbeli ügyet a lovagiasság szabályai szerint elintézni akarván, azt a Zs. F. ur megbízottjai vonakodó magatartásuk folytán elintézni nem lehetett. Mi megbízónk részéről az ügyet, mint a mely a lovagiasság szabályai szerint eszközöltetett, ezennel befejezettnek tekintjük és nyilváníttuk. Abrudbányán, 1893. május hó 25-én Makaveiu Péter s. k. Sturm Mihály s. k.”

Hogy segédeim álláspontja és eljárása nem volt-e korrekt és nem-e inkorrekt ellenfelem és segédeié, megítélhetik az ahhoz értő emberek.

Az bizonyos, hogy, ha segédeim szabálytalanul akartak volna eljárni, várhattak volna, hogy a felhozott vádak megcáfolása végett a szükséges okmányokat megszerzhessem s elfogadhatták volna az olyan szabályellenes indítványt is, hogy az ügy becsületbírósg döntése alá csak a felhozott vádak alól ellenfelem segédei előtt való tisztázatom után bocsáttassék.

Segédeim azonban, kiknek egyike mint tartalékos hadnagy, kénytelen volt a szabályokhoz szorosan alkalmazkodni, feltétlenül — s elvi szempontból is egész jogosan — ragaszkodtak becsületbírósg iránti indítványukhoz. Ezt láthatták és tudták ellenfelem és segédei; kérdem hát tőlük: hol van meg az az elméleti vagy gyakorlati szabály, mely szükségessé tenné az ellenfél jogtalan és inkorrekt indítványának olyanformán teljesülését, a mint Zs. F. ur segédei kijelentették s a közölt jegyzőkönyvbent is látható, hogy a felhozott vádak előttük való tisztázása előtt ez ügyet Zs. F. ur becsületbírósg döntése alá bocsátani is vonakodik? Sőt becsületbírósg megalakítását, a mint a könyvbent tett kijelentésekből olvasható, még akkor is szükségesnek tartották Zs. F. ur bölcs segédei, ha a vádak alól előttük tisztázom is magam. Hogy minek becsületbírósg akkor is, ha már eo ipso párbajképes (természetesen a vádak megcáfolása esetében!) valaki? nó, ezt csak ők tudnák megmondani!

Szó a mi szó, de napfénynél világosabb, hogy a jártasság, józanész és következetesség triumvirátusával ellenfelem és segédeinek triumvirátusa nemcsak hogy kollégiális viszonyban nem volt, de sőt nagyon is hadilábon állott.

Mintán pedig segédeimben nem volt ilyenmü roszakarat, sem oly kevés tisztesség, hogy a Zs. F. ur segédei a párbajszabályokban járatlansággal gyanúsítsák s föllettek róluk, hogy legalább is a tudnivalók tudatában vannak s hivatásuk magaslatán állanak, nem tehették, de nem is volt kötelességük, hogy a párbajszabályokra való határozott hivatkozásokon kívül nekik mint iskolás gyermekeknek azokból prelekiókat tartsanak. Föltették bennük párbajsegédektől megkívánható komolyságot, s így az általuk tett s aláirt kijelentések alapján azon természetes meggyőződésre jutottak, hogy ellenfelem segédei a párbajszabályok azon a tisztességre és méltányosságra alapított parancsának, mely a segédeknek kötelességükké teszi a közreműködést, hogy az ügy mindkét fél részéről becsülettel és méltósággal intéztesék el: igyekeztek minél kevésbé engedelmeskedni s megbízójuk, Zs. F. ur részéről a lovagiasság elégtételadás kötelességét el akarták odázni!

Epen ezért Zs. F. ur segédeinek azon kijelentését, hogy megbízójuk „bármí elkövetett sértésekrét hajlandó bárkinek is elégtételt adni,” segédeim komolyan nem vehették egyébként, mint a párbaj alól kibúvó szándék tükörjének s egerütnek, nem tekinthették.

S ugyanszon, a „Közérdek”-ben is közölt könyv alapján állították ki segédeim részemre fent közölt nyilatkozatukat s azon két nyilatkozatot is, melyek alapján a „Pesti Hírlap” és „Magyar Hírlap” f. évi május 30-iki számának Nyilttérben „annak megítélését, hogy Zsigmond Ferencz ur, aki sértetgetni és aljasan rágalmazni tud, de elégtételt a lovagiasság szabályai szerint adni nem akar, micsoda ember:” a művelt közönségre bízom,

Hogy Zs. F. urnak segédeim eljárására tett nem-sértő, de az ő részéről, természetesen nem helyesítő meg-jegyzése semmi erővel, vagy súlyjal abhoz érto ember előtt nem birhat: önkényt érthető.

S hogy rátérjek Zs. F. urnak személyemet érintő nyilatkozatára, előre bocsátom, hogy én segédeimtől a „Közérdek“-ben közölt jkönyv egyik példányát és részemre kiállított nyilatkozatukat egyszerre kaptam meg. Ugyan-akkor segédeim szóval is föloldoztak Zs. F. ural szem-ben minden további lovagias eljárás kötelezettsége alól.

Igen természetes tehát, hogy a segédeim által ki-jelölt utat követni kötelességemnek tartván s Zs. F. ural tovább lovagias tőren semmi közöm nem lévén, nem is kellett a felhozott vádak megcáfolására lépéseket tennem a végre, hogy a Zs. F. ur segédei előtt tisztázam maga-mat. A segédeim által kiállított nyilatkozatokkal pedig bármilyen toldalék hozzáadásával rendelkezem feltétlenül jogomban állván, de elégtételért kénytelen lévén a nyil-vánossághoz fordulnom: a „P. H.“ és „M. H.“ jelzett számaiban azokat közzé tettem.

Ezekután Zs. F. ur azon megjegyzésére, hogy „mél-tatlanabul soha senki sem hivatkozott a „művelt közön-ség“-re mint ő“ (t. i. V. L.) én is az ő stílusában csak annyit jegyzek meg, hogy méltatlanabul s alaptalanabul soha senki sem tehetett a nyilvánosság előtt ilyen meg-jegyzést, mint Zs. F. ur! S hogy minő joggal utasította vissza „sértégetéseimet,“ ahoz már nem kell indoklás!

S ha Zs. F. ur lesz olyan kegyes s megengedi is-mételnem az általa megmacskakormozott művelt közönség ítélletére vagyok bátor bizni azt, a mit már előbb rábíz-tam, s ha nem fog Zs. F. ur nagyon megharagudni, nem tekintem másként e „hatásos“ megjegyzését, mint a „mennyei kakas“ rekedt kukorékolását. (Ne tessék azt binni, hogy Zs. F. ur akkora, mint egy akár földi, akár mennyei kakas, sőt ellenkezőleg! páratlanul hasonlít ha-zánk faunájának legnagyobb példányaihoz! s ha neki ta-lán az előbbi hasonlat nem tetszenék, szabadságában áll a hasonlat találó voltáért ez utóbbiak valamelyikéhez ha-sonlítani magát!)

Zs. F. ur utasított (?), hogy „ez ügybe belekergető tanácsadói“-mnak köszönjem azt, hogy a jegyzőkönyvet közreadta. Hát erre csak annyi megjegyezni valóm van, hogy engem senki ez ügybe be nem kergetett s segédei-men kívül másnak köszönettel nem tartozom; tanácsadóim nem voltak, de felesleges is volt a tanács, elég tanácsadó ily esetben a szabályok tudása! Jól tudom különben, hogy kikre céloz Zs. F. ur; nó és ha tanácsadóim lettek volna is ez urak, mindenké előtt olyan férfiak, hogy Vergilius „nunc venio ad“-ját bátran el lehet mondani róluk, mig, ha ama „kittünő alakok“-ról, kik vele közeli és benné vi-szonyban lévén. — én is mondhatnám, — tanácsadói le-hettek vagy voltak, mondaná ezt bárki is; bizony az ő összes fogainak kihúzása igen enyhe büntetés volna Ver-gilius szellemének e brutális megsértéséért!

Ha segédeim nyilatkozata folytán nem tehetem, de nem is kellett tisztáznom magamat Zs. F. ur segédei előtt, a jegyzőkönyv közzététele folytán kötelességemnek tartottam e helyen bebizonyítani azt, hogy a felhozott kifogások alaptalanok voltak, illetőleg a vádakot szükség esetén megcáfolni módomban állott volna s ezek még az esetben sem akadályozták volna az ügynek mindkét részről lovagias elintézését, ha segédeim szabálytalanul akarván eljárni, a Zs. F. ur segédeinek jogtalan propozi-cióját elfogadták volna.

Hogy Székely János v. levéltárnok ural történt összeszólalkozásom alkalmával a rajtam elkövetett sértése-két a törvényes lépéseket (mert sértővel szemben máso-ka! tennem ahhoz hiányzott az abszolút lehetőség!) meg-tettem, im álljon itt a helybeli kir. jbiróság iktatóhivata-lának 2088/93. btyó sz. alá beadott kéresemre kiállított bizonyítványa, „miszerint abrudbányai iij. Vasárhelyi La-lajos 1893. április hó 22 én 1399/93. sz. a. ugyancsak abrudbányai, városi levéltárnok Székely János ellen be-csületesértés vétségéért bünvádi feljelentést nyújtott be, melynek alapján az eljárás megindított... Abrudbá-nya, 1893. júni 15-én. Ivánovics Ferenc s. k. irattárnok.“

A jkönyv szerint „elkövetett bélyegsikkasztási vád“-ra nézve ragaszkodván a Zs. F. ur segédeinek azon kikötéséhez is, hogy az alól, a helyi rendőri hivatal ut-ján „tisztázom magam, kértém az abrudbányai rendőka-pitányságtól hivatalos bizonyítványt arról, hogy „voltam-e rendőri vagy más hatóság előtt — elkövetett bélyegsikk-asztásért vagy egyébért — vizsgálat alatt és általuk bünt-etve vagy nem.“ Mire a rendőrkapitányság kiadta 875/83. sz. a. a következő Hivatalos bizonyítványt: „Az ezen hi-vatalnál vezetett bünlajstromok és nyilvántartások áttekin-tése után iij. Vasárhelyi Lajos abrudbányai lakos kérésére hivatalosan bizonyítom, hogy kérelmező ezen hivatalnál büntetve nem volt és vizsgálat alatt nem állott. Abrud-bánya, 1893. június hó 23-án. Képes Ferenc s. k. ren-dőrkapitány.“ (Ha pedig Zs. F. ur az „ezen hivatalnál“ kifejezésből arra következtetne, hogy más hatóságnál volt vizsgálat alatt, vagy büntetve, ezennel kijelentem, hogy ennek bebizonyítására neki a szükséges meghatal-mazás és összeget rendelkezésére bocsátom s feljogosítom s módot adok arra is, hogy az ilyen mas hatóságoknál feltalálható „politizálás“ adatokat bármelyik lap Nyilvántartásban közzétételtesse.)

Azt hiszem, hogy ha még megsugom Zs. F. urnak azt, hogy a „valóban elkergetni szükséges ténykedés,“ valamint az „elkövetett bélyegsikkasztási vád“ stb. kife-jezések iránt nemsokára a kolozsvári kir. törvényszék sajtó-ügyi osztályának vizsgálóbírája fog valamely másik vizs-gálóbíró által részletesen kérdéseket intézni hozzá: az általa a „Közérdek“ június 11-iki számában közzétett jegyzőkönyv és nyilatkozat minden lényeges részére meg-tettem észrevételeimet.

A kolozsvári esküdtszék előtti tér kettőnkre nézve Philippi síkja lesz, világosabb szavakkal, hogy Zsigmond Ferenc ur is megértse: sajtóvétségéért Zs. F. ur ellen kérti fogom a bünvádi eljárás megindítását!

Addig is magamat ajánlom!

Abrudbányán, 1893. június 24-én.

Vasárhelyi Lajos.

Piaci árak

Nagyenyedén, 1893. év. július hó 6-én.

Table with 3 columns: Item name, Unit, Price. Includes items like Egy hektoliter tisztabuza, elegy, rozs, kukoricza, zab, Marha hus kilója, Borju, Sertés, Egy köbméter fa.

Felelős szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadótulajdonos: WOKÁL JÁNOS.

Hirdetések.

Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, privátmegrendelőknek közvetlenül szállít: fe-kete, fehér és színes selyemszöveteket méterenkint 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vámtentesen; sima, csíkos, kockázott és mintázott, damaszolt stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban). Minták postafordulóval küld-tenek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kr bélyeg ragasztandó. (1)

Máriaczei Gyomorcsépek advertisement with logo and text describing the medicine's benefits for various ailments.

Nagyenyedén Kovács József gyógyszerész urnál. Balázsfalván Schieszl Károly gyógyszerész urnál. (30-43.)

Fajkanca Kocsival advertisement for Gyulafehérvárt egy pár szür-ke 7 és 9 éves, kitünő horse, 15 markos, jeles állami ménnel fedez-tetve, félfedeles könnyű Kocsival, vagy a nélkül, szabadkézből eladó.

Tudósítás. Van szerencsém a n. é. mélyen tisztelt helybeli és vidéki közönség b. tudomá-sára hozni, hogy Nagy-Enyedén, magyar-utca 41-ik szám alatt a mai kornak megtele-lő, jól berendezett kádár műhelyt nyitottam. Műhelyemben a szakmámhoz tartozó munka a legkisebbtől a legnagyobbig saját vezetésem mellett készül s annak pontos kiviteléért, ugyszintén tartósságáért fele-lősséget vállalok. Használt tárgyak javítását, olcsó díjért teljesítem. A t. közönség pártfogását kérve, maradtam tisztelettel: Selmeczy István, kádár. Ideiglenes lakásom: Magyar-utca 41-ik szám.

Szám 3604/893. kig.

PÁLYÁZATI HIRDETMEŒY.

Gyulafehérvár szab. kir. város tanácsánál 700 forint évi fizetessel javadal-mazott

JEGYZŐI

állás megüresedvén, felhivatnak mind azok, kik ezen állásra pályázni kívánnak s az 1883. évi I. t. cz. értelmében e hivatalos minősítéssel bir-nak, hogy szabályszerűen felszerelt s eddigi hi-vatalukról szóló bizonyítvánnyal ellátott pályázati kérvényüket alolirt polgármesterhez 1893. év, július hó 20-ig nyújtsák be.

Gyulafehérvár szab. kir. város tanácsától, 1893. június hó 27-én.

Novák Ferencz, polgármester.

1-2

Sz. 1760/893 ki.

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán üresedésbe jött, Alsófe-hérmege magyarigeni szolgabírói járásba beke-belezett magyarigeni

községi jegyzői

állásra, mely évi 400 frt fizetés, természetbeni lakás, 24 frt irodai átalány és 24 frt fűtési illet-mény, valamint szabályrendeletileg megállapított munkadíjak szedésével van egybekötve, ezennel pályázatot hirdetek s felhivom pályázni szándé-kozókat, hogy az 1883. évi I. tcz. 6. §-sa szab-ványainak megfelelően felszerelt folyamodványai-ka! hozzám f. év július hó 14-ig bezeroldv ad-ják be, mert a későbbben érkezők tekintetbe vé-tetni nem fognak. A választás folyó év július 15-én d. e. 10 órakor fog Magyarigen község házánál megtartatni.

A magyarigeni járás főszolgabírójától. M-Igen, 1893. június 12.

2-3

Köblös, fszlbíró.

284. szám — 1893.

Arverési hirdetmény.

Alolirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102 §-a értelmében ezennel közhíré teszi, hogy a n.-enyedi kir. járásbírószág 1278-1279/93. sz. végzése által Ávrám Máfté és társai, valamint Krisztea Juon végrehajtatók javára havasgyogyi Krisztea Gávriila el-len 43 frt 35 kr és 81 frt 31 kr tőke és egyéb törvényes járuléka! követelés erejéig elrendelt kielégítést végrehajtás alkalmával bírőla! foglalt és 305 frtra becsült 4 drb. ökr, 2 tehén, 13 juh, 9 drb. juh bárányokkal, 8 drb. metin, 3 drb. berbécsből álló ingóságok nyilvános árverés után eladatnak.

Mely árverésnek a 1963/1893. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Havasgyogyon az előljároság házána! leendő eszközlésére 1893. július 17-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahoz a venni szándékozők ezennel oly meg-jegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok, ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-c. 107-ik §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Kelt N.-Enyedén 1893. jun. 28.

GAJZÁGÓ SIMON, kir. bírósági végrehajtó.